

Realizacja i plany na 2022 roku projektu „Orzysz Naturalnie – Miasto zielonych projektów”

W chwili obecnej trwają prace nad stworzeniem nowej strategii, która będzie wielopłaszczyznowym, wieloletnim dokumentem pn. „Strategia Gminy Orzysz - Orzyski Zielony Ład 2030”. Opierać się ona będzie o trzy osie koncepcyjne (kierunki działań) zgodne z symboliką kolorów orzyskiej flagi:

- kolor żółty – przejrzyste powietrze, przez które przenika słońce,
- kolor zielony – zielone obszary, dające wytchnienie,
- kolor niebieski – krystaliczna woda, pełna naturalnych zasobów.

Każda z trzech osi to inny obszar interwencji i inne projekty, które służyć będą przeobrażaniu przestrzeni publicznej w naszej gminie:

- Oś żółta to zmniejszenie emisji CO², ograniczenie zapotrzebowania na energię oraz rozwój odnawialnych źródeł energii;
- Oś zielona to przede wszystkim zwiększenie powierzchni zielonych, zagospodarowanie odpadów oraz promocja lokalnej żywności;

To właśnie w tej części strategii opracowany zostanie program „Orzysz Naturalnie – Miasto Zielonych Projektów” szeroko włączający do współdziałania i współpracy lokalną społeczność, wspólnoty mieszkaniowe, sołectwa, organizacje pozarządowe, a także szkoły. W ramach Programu „Orzysz Naturalnie – Miasto Zielonych Projektów” mieszkańcy wskażą przestrzenie w mieście i na terenach wiejskich, które wymagają uporządkowania i zagospodarowania zielenią. Projektanci architektury zieleni dla każdego takiego miejsca opracują mini projekt zagospodarowania. Natomiast urząd miejski, jednostki organizacyjne gminy i stowarzyszenia podejmą próbę pozyskania z różnych źródeł środki finansowe na ich realizację.

- Oś niebieska to inwestycje wodno – kanalizacyjne, retencja i powtórne wykorzystanie wody np. wód deszczowych zgromadzonych w podziemnych zbiornikach.

W celu wdrożenia strategii „Orzyski Zielony Ład 2030” w ubiegłym roku powstał Zespół Konsultacyjno – Doradczy, w skład którego weszły osoby z różnych środowisk lokalnych. W skład zespołu weszło 16 członków, w tym trzech ekspertów w zakresie dendrologii i architektury zieleni.

Przedstawiciele orzyskiego społeczeństwa, reprezentować będą stanowiska mieszkańców i czuwać nad tym, aby zielona przestrzeń Orzysza stała się bardziej urozmaicona i funkcjonalna. Zadaniem Zespołu będzie opiniowanie pomysłów, inicjatyw zgłoszonych przez orzyską społeczność. To właśnie mieszkańcy gminy będą mieli możliwość

zapropowania przedsięwzięć i konkretnych działań, a także wskazania miejsc w przestrzeni publicznej, które warto odnowić, zmienić, zazielenić lub urozmaicić rekreacyjnie w obszarach dbałości o czyste powietrze, zieloną ziemię i błękitną wodę.

W ramach posiedzenia powyższego zespołu w dniu 25 maja 2021 roku, członkowie zespołu przedstawili swoje propozycje zagospodarowania przestrzeni miejskich, z których wybrano do realizacji w pierwszej kolejności:

- stworzenie „Zielonego Skwerku” przy ul. Wojska Polskiego 4 (między kanałem Orzysz do budynku ul. Wojska Polskiego 8),
- nasadzenie drzew owocowych przy ul. Kanałowej,
- zagospodarowania terenu przy skateparku oraz za budynkiem ul. Rynek 6,
- zagospodarowanie terenu przy ul. Elckiej 28,
- zakup i zasadzenie bzów w różnych miejscach w Orzyszu.

Idąc zgodnie z powyższymi propozycjami w 2021 roku uporządkowano teren przy ul. Kanałowej (za budynkami ul. Elcka 4 i 6), gdzie zostały rozebrane garaże i budynki gospodarcze. W tym roku na tym terenie zostanie zaprojektowany i zorganizowany „Dziecięcy Sad”, gdzie młodzi rodzice każdego nowonarodzonego dziecka otrzymają od nas gotowe do posadzenia tam drzewko owocowe, które będzie rosło wraz z dzieckiem, cieszyło oczy i dawało radość. Zostanie również uporządkowany i zagospodarowany teren pomiędzy SPM-G Ośrodkiem Zdrowia a obecną targowicą miejską, na którym zostanie wybudowany pawilon rehabilitacyjny wraz z małą infrastrukturą – chodnik, ścieżki, uporządkowanie zieleni.

W ramach powyższego planu realizowano również szereg zadań w ramach poszczególnych osi:

I. Oś Żółta – Słoneczne powietrze

1. obszar – energia cieplna ze źródeł ekologicznych:

- *wymiana indywidualnych źródeł ciepła* – udzielono 19 dotacji dla indywidualnych gospodarstw na wymianę pieca na ekologiczny w wysokości 1 000,00 zł każda,

W 2022 roku zaplanowano na ten cel udzielenie dotacji w łącznej kwocie 25 000,00 zł.

- *stacja pomiaru smogu* – zadanie nie zostało zrealizowane gdyż nie było planowane w 2021 r. W tym roku zostanie rozważony pomysł zakupu stacji pomiaru smogu.

2. obszar - oszczędzanie energii

- *wymiana oświetlenia ulicznego* – w 2021 roku zakupiono i zamontowano 38 szt. energooszczędnych lamp oświetlenia ledowego w miejsce dotychczasowych lamp

sodowych i rtęciowych; W tym roku zaplanowano zakup i wymianę 35 lamp ledowych i wymianę starych przy ul. Giżyckiej, Rynek i część przy ul. Elckiej.

II. Oś Zielona – Zielona ziemia

1. obszar – enklawy zieleni w mieście i na wsi:

- *opracowanie projektu zagospodarowania zieleni w przestrzeni publicznej* – omówiono szczegółowo wyżej;

- *program „Wspólne podwórko”* – w 2021 r. w ramach tego projektu udzielono dotacji dla 20 podmiotów (stowarzyszenia, fundacje, wspólnoty mieszkaniowe), które 30 % środków przeznaczyły na zakup drzew i krzewów, które zostały posadzone na terenach użytkowanych przez te podmioty; W tym roku przeznaczono na realizację programu „Wspólne Podwórko 2022” kwotę 50 000,00 zł, i w ramach tego zostaną udzielone dotacje z planowanym 30% przeznaczeniem środków na zagospodarowanie zielenią swoich enklaw.

- *ławka w cieniu drzewa* – w 2021 r. zakupiono i ustawiono 17 ławek, które zastąpiły stare ławki w centrum miasta, zebrane ławki mają zostać poddane renowacji przez pracowników ZUK Sp. z o.o. i zostaną rozstawione w różnych częściach miasta – w szczególności na ścieżkach pieszo rowerowych,

- *nasadzenia drzew gatunków rodzimych* – w 2021 r. posadzono 22 drzewa – lipy, wierzby i brzozy; w tym roku planuje się również wykonanie licznych nasadzeń drzew gatunków rodzimych,

- *zbiórka nakrętek na cele charytatywne* – w mieście Orzysz ustawione są dwa pojemniki w kształcie serca, do których można wrzucać nakrętki, większy został zakupiony w 2021 r.,

2. obszar - segregacja odpadów

- *odbiór foli rolniczej* – zadanie realizowane było przez Mazurski Związek Międzygminny – Gospodarka Odpadami w Giżycku,

- *wymiana azbestu* – to zadanie nie było realizowane, gdyż Mazurski Związek Międzygminny – Gospodarka Odpadami w Giżycku – nie otrzymał w 2021 r. dotacji na ten cel, w ogóle nie były przyznawane,

III. Oś niebieska – Niebieskie wody

1. obszar – retencja wody

- *stacja pomiaru warunków hydrologicznych* – w 2021 r. nawiązano współpracę z Instytutem Meteorologii i Gospodarki Wodnej - Państwowym Instytutem Badawczym z siedzibą w Warszawie, który w miejscowości Mikosze Osada na działce stanowiącej

własność Gminy Orzysz wybuduje stację meteorologiczną w celu wykonywania pomiarów oraz zbierania danych meteorologicznych,

2. obszar sieć wodno – kanalizacyjna

- *budowa przydomowych oczyszczalni* - w 2021 r. nie udzielono żadnej dotacji gdyż nie wpłynął żaden wniosek o dofinansowanie; w tym roku została zaplanowana w budżecie łączna kwota na realizację tego zadania w wysokości 4 000,00 zł.

Gmina Orzysz przyjmuje i wprowadza również od 1 lipca 2021 r. deklaracje o użytkowanym źródle ciepła do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków, które są składane przez właścicieli lub zarządców budynków. Właściciel lub zarządca budynku, w którym źródło ciepła i spalania paliw zostało zainstalowane przed 1 lipca 2021 r. na złożenie deklaracji mają 12 miesięcy. Natomiast jeżeli źródło ciepła lub spalania paliw zostało zainstalowane po 1 lipca 2021 r. deklarację należy złożyć w terminie 14 dni. Utworzenie centralnej bazy (tj. CEEB – Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków) pozwoli stworzyć kompletną bazę danych, przy pomocy której gmina będzie mogła kreować politykę antysmogową. Na dzień 08 lutego 2022 r. do bazy zostało wprowadzonych 281 deklaracji.

Sporządziła: K. Owczarek

BURMISTRZ
mgr Zbigniew Włodkowski